

G. RAETȚHI

Jocurile Domnului Geo

MOMENTE INEDITE CU: NADIA COMĂNECI •
ȘEFII DE STAT ȘI DE GUVERN • ȚIRIAC •
NĂSTASE • JANE FONDA & TED TURNER •
ȘEFII LA UE SAU CIO • MINIȘTRI • GENERALI •
PROFESORI UNIVERSITARI • LEGENDE DIN
POLITICĂ ȘI SPORT • ZIARIȘTI • ARTIȘTI •
CENACLIȘTI • COLEGI: *CE FRUMOASĂ-I PRIETENIA!*

E I K O N

București, 2017

CUPRINS

I. Nadia: triplu salt vital	15
„Șopârlica” îngrozește regimul – i-a fugit Eroul Muncii Socialiste!	18
Gol de aer și hotel de groază	19
Un șerif fioros	22
„Să trăiască măta...”	24
Reîntoarcere pe covor roșu și nuntă cum nu se pomenise	26
Percepția aurei de sfânt	28
II. Un intrus printre politicieni	31
Trei, Doamne, și toți trei – am fost aproape de ei	31
Conu Pașcu și boier Tăriceanu	37
III. „Rupt” și salvat de Adrian Păunescu	43
Șutul „tunarului” face victimă	45
Beneficiile unei lanterne de 5 lei	47
La dans cu comandanta germană, de braț cu-n Hamlet inedit	50
Din nou pe scenă	53
IV. Adrian Năstase, de la „Săgetătorul” lui Opreș	57
Cum l-au bântuit stafile pe viitorul premier	60
Ploaia toarnă cu găleata iubirii	62
Nebunul lui Gogol sparge magnetofonul	64
Dana Năstase glacială?!	66
V. Monahul Nicolae: „Sărut mâna, Prea Sfințite, pot coborî după oareșce de-ale gurii?”	67

VI. Ion Țiriac, 1991: „Vă pun avionul la dispoziție”	73
Unii băteau Germania după antene, alții consumau caviar cu lingura ...	75
Businessman fără voie în Singapore și-un papagal în stare de ebrietate	79
Sabatini în bikini, asta da priveliște!	81
VII. Lecție de capitalism de la profesorul Voiculescu	87
Arta de a-ți pune-n cap „înstelații”	90
Odiseea primului cotidianului color	92
O precizare pentru neprieteni	98
VIII. Cornel Dinu și un ordin de ministru	101
IX. La un pahar de vorbă cu președinți, popi, artiști, statui, legende	109
Secretul lui... Poliârșinel	112
Fiecare cu harul său	117
Din Poiană-n Vadu Izei sau prin Barcelona	120
X. Cum se poate scrie istoria – varianta I: Rugby, extaz și agonie	127
De ce nicăieri ca între hașuri?	129
Observator federal la un meci... nedisputat	136
Eseul lui Paraschiv face victime	139
Mâna întinsă de-o legendă vie	141
Ultima repriză	144
XI. Cum se poate scrie istoria – varianta a II-a: Ales vice federal într-un sport practicat doar cu... privirea	149
Inexplicabila evaporare a valutei din slip	151
Blana de vulpe argintie și întâiul telecolor	152
Și Hagiu completează!	156

XII. Corneliu Oros, stăpânul fileurilor	159
Îndrăgostit de un apus de soare	160
La umbra măslinului bătrân	162
Moartea Dragonului, adios Jordi	166
XIII. Debut vijelios ca rod al întâmplării	171
Certificat de botez semnat „nea Macu”	173
August 1968 : „Dați-mi o armă!”	175
„Decameronul” la 13 ani ?	177
Trei crai de la Străulești	179
Alt șut, la moment convenit, dar în fundul nepotrivit	184
Dana Dogaru out, Teodosiu în locul popii	186
Spaima blondelor la Drept	188
XIV. Viața la ziar de sport 3 cotidiene, în aproape 3 decenii	193
Pianistul Chirilă, speologul	195
Chiose, ziaristul campion mondial	195
Șopârla îngrozitoare	200
La „cooperativa munca în zadar”	202
Turnat și sancționat pentru o rublă de căciulă	206
Lupte la graniță și vamă	208
„Străbunicul” de la Borodino	210
Portar în iarba câștigătoarei CCE	212
Ceaușeștii, convocați la Scala	216
Replică seismică pentru „Sportul”	218
Adevăratul vârf de tiraj	220
Îți mai aduci aminte, doamnă?	223
Redacția	227
XV. Tata Stîngă: gloria-i tot trecătoare și când dai de două ori mâna cu ea	229
„S-a cântat bingo!”. Și ce s-a mai cântat...	231
Trecerea pe sticlă, premieră mondială	234
Lupta cu miniștrii	236

Cheia credibilității în lacătul divertismentului	238
Fugărit de Taxi	242
Asistentele fac show-uri, pictează, joacă la Hollywood	243
Fenomenul „m-ați scos din foame!”	246
ÎN ALB-NEGRU SAU COLOR	251

I.

Nadia: triplu salt vital

De pe vremea când, tot copil fiind, păduri cutreieram și deschideam ochii pe două lumi care mă fascinau deopotrivă – ale cuvântului scris sau spus și sportului -, o melodie defel celebră îmi revine obsedant, mai ceva decât orice hit, ori de câte ori mă gândesc la oameni ca Nadia, fata Ștefaniei și a lui Gheorghe Comăneci.

Am auzit-o prima dată prin anii gazetăriei în pantaloni scurți. Nu terminasem încă liceul, dar colaboram la „Sportul popular”, care mă trimisese la Vatra Dornei pentru un reportaj despre Serbările zăpezii. S-a întâmplat într-o seară în care aveam să îl zăresc așa, în carne și oase, chiar pe Nicu Ceaușescu, pe atunci numai ceva șef la UTC (sau student, nu bag mâna în foc). Mezinul atotputernicului cuplu nu stătea la un loc cu “gloata” organizatorilor, venea din Câmpulung pentru bairamul de la finele zilei, la care fiecare contribuia cu ceea ce adusesese de acasă – mai ales pită și slană, plus pălinci, țuici și alte vinuri. Cât fusese ziua de lungă, echipa de organizare a competiției, formată din admirabili profesori de educație fizică din toate zonele țării, muncise pe rupe la bățătorit neaua, marcarea traseelor, desfășurarea curselor pe schiuri sau săniuțe, apoi la readucerea zăpezii în albul ei imaculat. După atâta alergătură, bravii dascăli de tumbă se răzbunau din plin pe toate “porcăriile” și licorile adunate pe mese, sub privirile amuzate ale personajului mult mai discret decât un “Prințșor” infatuat prin definiție sau prin imaginația colectivă. Și jur pe verde sau pe ce vreți că-i adevărat, sper ca neobositul Doru Dinu Glăvan (și el la începuturi

radiofonice atunci, la debut de deceniu opt) să confirme, Nicușor s-a prins în fredonarea cântecului ce mă obsedează de atâta timp, pe ritmul impus de acordeonul unui anume domn doctor Ileaș:

*Ce frumoasă-i prietenia -
Cel mai drag și scump cuvânt -,
O cunosc numai aceia
Care-n viață știu a fi
Omenoși cu oamenii!...*

Nu a fost, atunci sau mai apoi, numai această melodie (alta de care îmi amintesc mereu prompt susține cum că "Petre, Petre/ Nu ți-am spus eu ție/ Că nu-i bună/Viața la socrie/ Viața asta,/ Să știi de la mine,/ Niciodată/ Nu ține cu tine"). Dar pe ea, aceea cu Prietenia, o îngân oriunde și oricând devin vorba, contextul, subtextul despre unica Nadia sau alți Oameni devine aceia pentru care merită să o pornești pe jos noaptea, trezit din somnul cel mai profund, și până la capătul lumii, la cel dintâi SOS...

Să nu uit, dacă tot l-am pomenit pe Nicu, și de Valentin Ceaușescu. Pe vremea când părinții săi tăiau și spânzurau, doar auzisem despre el. De bine. Nu numai pentru rolul său covârșitor în ascensiunea fotbalistilor Stelei până la vârful Europei. Abia după 2000 aveam să-l și cunosc... fără a-l recunoaște. Intrasem într-o prăvălie de vinuri de pe Calea Moșilor, dădusem comanda de alb sec, vânzătorul mersese în spate după licoare, când în magazin a intrat un tip care nu atragea atenția prin ceva anume. Modest în ținută și, mai ales, prin comportament, a intrat repede în dialog cu comerciantul, cu mine. Ușor-ușor, mi s-a deșteptat sentimentul că-l știu de undeva. Dar, ce să vezi?, abia după ce clientul a plecat i-am aruncat vânzătorului – „Seamănă cu Valentin Ceaușescu”. „Păi chiar dânsul a fost, vine regulat din alt colț de București după Fetească Neagră”. Uite așa am ratat ocazia de a realiza cine știe ce interviu-trăznet!

Nu am scris despre ea la "Sportul", gimnastica fiind "apanajul" unuia dintre șefii ziarului, Constantin Macovei, căruia îi luam la telefon corespondențele din străinătate (el mă prefera pentru că eram la fel de scrupulos ca și cu propriile texte, eu mă simțeam veșnic îndatorat celui ce ... am să povestesc în alt loc *ce*). Dar am avut de-a face cu Nadia, chiar am lucrat pentru ea și înainte de cartea pe care aveam să i-o dedic, în premieră națională post-revoluționară, și după aceea, independent de faptul că am luat "piatra în gură" ca jurnalist de campionate mondiale de gimnastică (Japonia 1994 și Australia 1995).

Prima oară am ajutat-o să-și pregătească o cuvântare la nu mai știu ce conferință ținută la Ateneul Român. Atunci ne-am cunoscut. Era cu cravată de pionier la gât, copilă încă, pe cât de zveltă pe atât de fără urmă de zâmbet, marcată de apăsarea evenimentului ce urma, unde mergea, evident, din obligație. Se spune că prima impresie contează, dar regula are și excepții, nu?, că altfel rămâneam cu senzația lovirii de un... iceberg.

Cât de înșelătoare s-a dovedit acea imagine de chip frumos, dar rece, pe care am avut-o la început, ca atâta omenire! Timpul mi-a demonstrat, ca multor altora, că Nadia nu e numai supercampiona care a rescris, pe aparatele de la Montreal '76, istoria unui sport. Ea reprezintă tipul perfecționistului la fiecare pas, clipă de clipă – dovadă mirabila, șocanta, uluitoarea transformare a prizonierei sistemului comunist în distinsa lady de după fuga peste Ocean, pentru care *se bat* capete încoronate, șefi de stat, vedetele mapamondului să-i fie aproape. Și, treptat, i-am mai deslușit modestia, simplitatea, Sufletul. Nadia Comăneci înseamnă, chiar așa, ca-n acel titlu de carte cât o sinteză edificatoare: un Om între oameni.

„Șopârlica” îngrozește regimul – i-a fugit Eroul Muncii Socialiste!

Am folosit mai sus cuvântul “prizonieră” și nu-i nici o exagerare, pentru că nici toate izbânzile-i istorice, nici neasemuita-i popularitate mondială, nici măcar titlul de erou al Muncii Socialiste nu i-au folosit la nimic după retragerea din activitatea de sportivă. Avea, ce e drept, casă și mașină “capitalistă”. Dar îi țineau ele de foame când cu greu găseai ceva *onorabil* de pus pe masă, oricum te numeai, și trebuia să te ai neapărat bine cu vreun măcelar sau responsabil de alimentară? Dar ce putea simți o persoană adulată pretutindeni când se vedea *trasă pe linie moartă*, într-un post oarecare din schema federației de gimnastică? Invitațiile la mari evenimente veneau pe numele ei de pe diferite meridiane, numai că... adio viză pe pașaportul domnișoarei Comăneci!

Am cunoscut-o mai îndeaproape exact atunci și așa, ca prizonieră a unui sistem. Primind fiecare pachetul (pachețelul) de cârniță sau produse adiacente pentru care ne “înscrisesem” la doamna Coca, bufetiera de la etajul 6 al CNEFS, ministerul sportului de azi, din aceeași stradă Vasile Conta, numărul 16. Atunci am descoperit, după principiul *festina lente*, Omul Nadia, căldura sa, atât de îndepărtată de imaginea de gheață...

În 1989 (da, acel '89!), puțin după jumătatea lui noiembrie, era dis-de-dimineață când intram pe ușa personalului în cofetăria Scala. Locul *intrămisiunii* și momentul, dincolo de încadrarea în orarul de funcționare, se explică prin amiciția legată cu șeful laboratorului, dragul domn Cocea, mare amator de sport și el. „Salut, Cristi, mai ai de o cafea adevărată?” – nota bene, ne aflam pe vremea dominației nechezolului, surrogatul celei mai consumate băuturi și astăzi. Avea Cristi, cum nu, însă în dimineața aceea părea un altul, la fel de prietenos, dar tot clipind din ochi și mișcând din sprâncene, de parcă voia să dezvăluie o taină... ce naiba?...spre ce îmi atrage atenția? Am

Respect pentru oameni și cărți

realizat, în cele din urmă – era ocupat, avea un oaspete muuult mai important. Era cu spatele, siluetă feminină. Ochelari de soare, care o dată dați jos au descoperit chipul Nadiei. Se desfăta cu o cupă de înghețată adevărată, cum rar se putea servi în programul normal al celebrei cofetării de la parterul blocului căzut în 1977.

„*Hai să trăiești! Faci una bună?*”, așa a intrat de-a dreptul în subiect colega de clădire (ea lucra la etajul 3, la FRG, eu la 4, în redacția unicului cotidian de sport, cel mai vândut ziar „pe bune”, de multe ori obligatoriu împreună cu organul partidului, „Scânteia” – între cumpărătorii consecvenți ai *pachetului* s-a aflat inclusiv Marius Tucă, cum recunoștea acesta într-una din primele sale emisiuni celebre, „Milionarii de la miezul nopții”, cu subsemnatul invitat, 1996 era anul acela de grație). Am făcut, cum nu?, cafeaua adevărată. La fierbătorul care îl deservea mai ales pe dragul nea Titi, cronicarul de handbal și ciclism Hristache Naum, al cărui talent uriaș i-a acoperit orice lipsă de diplome, câștigate mai apoi, întru răzbunare, de fiul său, Radu.

Nici în redacție nu începuse programul, așa că am băut licoarea în doi și în liniște deplină. Șirul confidențelor ne-a fost curmat de un zgomot la ușa de intrare. Venise Radu Urziceanu, unul din adjuncții ziarului, cu care nu puteai avea glume, așa că m-am scuzat și am mers în biroul celui ce, atunci, conducea revista ilustrată Sport și era secretar b.o.b. M-am întors după câteva minute, maximum cinci, dar musafira matinală dispăruse. Nu am mai zărit-o, din acea dimineață, luni bune. Nici că mai aveam cum: la câteva zile după amintita scenă, „Șopârlica” – postul de radio interzis, de bună seamă, Europa Liberă – anunța fuga din țară a celei mai mari gimnaste a României și a lumii întregi.

Gol de aer și hotel de groază

Seattle. 1990. Vară. Trec prima oară „Balta cea Mare”. Bifasem, pe rând, Bulgaria, Polonia, URSS, Franța, Spania, Italia, Grecia, Irlanda, Scoția, cu rugbyul sau natația. Fusesem și la Academia Olimpică (cu

Victor Bănciulescu, eminentul publicist în calitate de conferențiar, și cu Nuți Frâncu, vicecampiona mondială la handbal ce urma să intre în galeria marilor conducători ai sportului de la noi). Dar toate au fost deplasări pe același continent, nimic dincolo de oceane...

Se desfășura a patra, penultima, ediție de Goodwill Games, competiție visată de mogulul media american Ted Turner ca o replică la problemele de ordin politic apărute la Jocurile Olimpice de la Moscova din 1980. Și, ca să nu o lungesc – da, am dat mâna cu miliardarul fondator al CNN! Datorită Ei...

„Botezul” zborului peste transatlantic a fost de neuitat. Groaznic! Luuung, cu 3 escale, udat din plin până deasupra Oceanului (chipurile ca să-mi alung angoasele și apoi, pe atunci, în avion mâncai și beai gratis cât te țineau cureaua sau ficatul). Undeva deasupra Apei însă, adio Bloody Mary și desfătări stomacale inaccesibile acasă – a pornit calvarul! Am aflat ce-i acela gol de aer, m-am trezit cu necunoscuta din scaunul din stânga strângându-mi brațul mai dureros decât linotipistele cu care coborâsem scările tipografiei din Brezoianu la marele cutremur, am jurat să devin creștin practicant ca tata dacă scap și să nu mai zbor vreodată așa departe de Străuleștiul copilăriei (ambele promisiuni fiind, recunosc, încălcate).

În fine, am scăpat cu bine. Dar nici primele ceasuri în Lumea Nouă nu aveau să fie scutite de trăiri cum să nu le dorești nici dușmanilor. Că Seattle e, ca-n cântec, „ce oraș frumos”, că are un aer aparte, la propriu, datorită poziționării, oceanului, munților și despre toate minunățiile sale nu venise ora, imediat după aterizarea finală, să aflu, abia după câteva zile descoperindu-le, treptat, datorită lui Mike Duță – de fel din Voineștiu celebrele mere de Dâmbovița, ajuns pescar în ape reci, recomandat de Cornel Oțelea. În primele momente de USA n-aveam ochi pentru zgârie-nori, abia îi țineam deschiși după nesomnul și sperietura călătoriei, obiectivele imediate rezumându-se la un pat și o pernă. Credeți însă că era așa lesnicios de ajuns la ele?! Stați să vedeți...

Autobuzul galben, unul dintre zecile care în timpul școlii transportă